

Universitätsbibliothek Paderborn

**D]rectoriu[m] co[n]=||cubinarioru[m] saluberrimu[m] quo
|| queda[m] stupe[n]da et quasi i[n]audita || pericula
q[ua...] apertissime resoluu[n]tur nedu[m] clericis aut
etia[m] laicis hoc || crimine ...**

Arnoldus <de Tongern>

Agrippine, 1509

VD16 A 3769

Ad replica[m] De [con]cilio Constantiense directe ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-34663

Foliū

Aut tertio permetteret consentiēdo ppter rem licitam. sicut permittit clericum degradari & sequenter occidi. Sed nec hoc mō concubinarium ad celebrandū admittit in signū cuius sub pena eterne damnationis. p. c. si. vbi supra. hoc ei prohibet. Unde ecclesia omnino in hoc est aliena. eo qd p̄m ipam illicitū est consentire malo & nudus consentus damnabilis est. vt in. c. felicitis. de peni. libro sexto. Nequaquā ergo ecclesia concubinariū in ministerio tolerat. Hoc ipm etiā patz a signo. nam ecclia post scilicet Constantiense & etiā Basiliense ipsos equaliter sicut antea in censuris tenet. nec per huiusmodi scilicet eos aut aliquem censuris innodatus intendit releuare. Un̄ decretū scilicet Basiliensis postq̄ mitigatōem erga christi fideles vt possent audire diuina eoz notauit. de post ita subdit. p hoc tñ excommunicatos suspensos interdictos seu phibitos nō intendit in aliquo releuare. nec eis quomodolibet suffragari. Datū anno dñi. M. cccc. xxxv. quinto idus Junij in sessione. xx. hec ibi. Sequitur ergo si ante scilicet ipsi concubinarij fuerūt in censuris. qd hodie etiā in eisdem maneat. & persequens ab ecclia nō toleratur. Demū dicit. esto qd ecclesia toleraret concubinariū in ministerio. ita qd eūdem celebrantē nulla censura puniret. quo mō adhuc tūc iuxta p̄mū notabile p̄dictum conclusio p̄dicta manet vera inferius ad. xi. argumentū tangeť

Ad replicā De scilicet Constantiense directe in contrarium responderetur. qd hoc scilicet solū propter christi fideles tollit censurā ecclie. que prius ita vigeat qd christi fideles nō poterāt interesse diuinis concubinarij. Nō autē tangit casum nostrum in iure nature fundatus. Unde considerandū qd potest notari ex verbo Tho. vbi supra in quodlibetis. duplex vitatio concubinarij. Una que fundatur in iure positivo. scz propter ecclie censuram. & illam solā tollit scilicet p̄dictum. vt patz intuenti bullam predictam debite. Dicit em̄ bulla. qd nemo a comunione alicuius in sacramentoz receptōne aut amministratōe pretextu cuiuscūqz censure eccliasice. &c. quas censurā solum stat esse de iure positivo. Et nō dicit pretextu iuris cuiuscūqz siue nature siue diuini. Alia est que fundatur in iure nature. de qua nūc ad p̄positū. & hec nō potest tolli p̄ eccliam seu scilicet. nec p̄ ipm tollitur. vt supra p̄mo notabili patuit. Istud euidenter per ipam ecclesiam & canonem potest ostendi. Eadem ratio vitatōnis alicuius est hīc in amministratōe sacramentorum & receptōne. prout in bulla predicta tangūtur. Si iam constat vbi ius nature & ratio obstat qd ecclesia propter istas bullas in amministratōe sacramentorum non admittit qd notorio peccatori possit sacramentū eucharistie amministrari. sed prohibet. vt patz de.

Secra. distin. ij. p dilectōe. ergo nec ad ppositū vbi ius nature ob
 uiat ipa ecclia de receptōne sacramenti vt suo modo fit in inductio
 ne scubinarij ad celebrandū cedit. ¶ Et confirmatur istud p quēdā
 vtriusq; iuris doctorem in ppendio suo iuris canonici circa titu. de
 cohabi. cleri. z mulie. qui dicit Vellem inquit libenter scire quo noie
 appellaretur doctor ille qui auderet determinare romanū pontificē
 posse dēre legem q; quilibet sacerdos poss; tradere eucharistiam
 cuiuslibet notorio peccatori nō disposto se emendare. qz ess; extra rō/
 nem. textus in. c. pro dilectōe. de pse. distin. ij. extra quā papa nō po
 test statuere. nō ergo dicta pstitutio Constantiensis ita simplr est in
 telligenda q; velit laxare habenas cleri notorij fornicatoris. hec il
 le. Quis em diceret q; prouida sancta mater ecclia cedat vt q; fra
 trem suū ad mortem qui al's tūc nō fuiss; moriturus inducere poss;
 sit. sicuti ptingeret si notoriū suspensum z criminōsum scubinariz
 ad celebrandum inducere cederet. cū celebrando (vt supra etiam p
 ipam eccliam patuit) mortaliter peccat. Itaq; absurdū est talia dī
 cere. imo implicat dicere. ecclia precipit scubinario sub pena irre
 gularitatis cuius pene rigorem sciliū predictū confirmat ne celebret
 Et eadem ecclia cedit alteri q; eūdem scubinarium ad celebrandū
 dum volūtariē sine necessitate inducat. z sic idem cederet z probi
 beret. atq; p alios laqueum scubinario transgrediendi preceptum
 eius poneret z incitaret. qd̄ impium est sentire. ¶ In signū veritatis
 predictoz dñs Antoninus z alij qui scilium Constantiense erga
 christifideles in hac mitigatione extollūt approbant z pro releua
 mine ad diuersos casus pstanter apponunt. Nihilominus predi
 ctos inducentes scubenarios ad celebrandum nō excusant per hoc
 scilium. sed offmō hanc inductōem dicūt illicitam esse z dare oc
 casionē peccandi ¶ Aduertāt ergo instantes pdicti ne nimīū iuri po
 sitiuo imitātur z discant hoc ipm a iure nature discernere. vñ Lau
 cellarius in regulis moralib; dicit In omni iure positiuo q̄tuncūq; po
 sitiuo bene instituto aliqd̄ p̄tinetur de iure naturali z diuino. Se
 cernere aut ius diuinum z naturale a iure positiuo sicut est difficile
 ita maxie necessariū z vtile in omni materia morali. hec ille. ¶ Stat
 ergo hec veritas bene q; vitatio scubinarij quo ad ius positiuū tol
 latur z eiusdē vitatio ex circūstantia ppter ius nature qd̄ obstat tol
 li nequeat. sicut a simili pz de notorio pfugo monacho non deserent
 te suū habitum. Talis em in celebrādo fm ius positiuū debet vitā
 ri. qz defacto est excoīcat. p. c. vt periculosa. ne cle. vel mo. li. vi. Jā
 aut ppter pdictū sciliū nō op̄ez. Atm̄ adhuc ppter ius nature cō
 currens z obstans ad celebratiōem non p̄t induci absq; pctō. cum

foliū

propter scandalū. tum qz quibus tenet nō existente causa legitima car-
nere mortale in proximo. z pferim. qz talis cum hoc celebrando ir-
regularitatē incurrat.

¶ Secūdo Parrochiani pnt ꝓcubenarios eoz pastores india-
cere ad ministratōem sacramentoz. q̄ pnt etiā eos z alios
inducere ad celebrādū. Dm q̄ subditi seu parrochiani in necita-
te a ꝓcubinarijs exigētes sacramēta necaria aut debita a ꝓcō excu-
sant. nō autē exigēdo ab eis volūtaria sacramēta sine necitate. vt sic
in casu nostro. patet supra patuit notabili quarto. Un̄ rō huius ꝓz
qz necitas licitū facit id qd̄ alis illicitū est. etiā in ꝓceptis diuinis et
nature. vt supra q̄rto notabili de vsura dicitū fuit. circa qd̄ ibidē Al-
bertus allegat silēte iuramento. In necitate em̄ licitum est iurare. si
ne necessitate autē illicitū. Cū q̄ subditi tam de iure diuino q̄ huma-
no necessitant a tali suo pastore sacramēta recipere. et qz fm̄. b. Tho.
Richardū Scotū in quarto. dis. v. ipi subditi exigūt a tali malo id
qd̄ iustū est z eis debet. ideo nō peccāt. nullus em̄ peccat recipiēdo
qd̄ sibi debet. cū ille ꝓt hoc debitū nō peccādo reddere. Potest em̄ ꝓte-
ri seu ꝓfiteri. vñ vt dicit Schotus. nullius malicia excusat eū a soluē-
do debitū quo alteri tenet. nec ꝓtenti imputādū est si ille nō ꝓnite-
at. ꝓt em̄ actū illū nō inq̄rū ꝓctū est. sed inq̄rū debitū est. hec il-
le. Un̄ dicit etiā Landulphus ibidē. Ille qui recipit a malo sacerdo-
te vel ministro suo q̄ dicit ministrare vt ordinarius siue qz est in ne-
cessitatis articulo nō coopat malicie eiꝝ. vellet em̄ q̄ eēt bonꝝ in ꝓse-
rēdo. s; qz nō ꝓficeret in emēdādo eū a sua malicia si vitaret eū z si
ibi faceret malū debet ab eo recipere sacramētū. hec ille. Un̄ em̄ sic
subditꝝ malicia ꝓcubinarij in bonū fm̄. De. de pa. z hoc licet ꝓma. q.
p. si iustꝝ. z nō inducit eū ad ꝓctū in tali necitate. Secꝝ vt dictus
est sine necitate in volūtarijs sacramētis. vt i casu nostro. qz ibi nec-
itas exigēdi a tali curato aut alio ꝓcubinario subditi hnt. nec neces-
sitas viget. nec ipse ꝓcubinarius ad soluēdū ex debito tenet. q̄re vtro-
biqz est piculū in mora. q̄ Ex quo inferit corollarie q̄ nullꝝ etiā sub-
ditus in anniuersarijs. exequijs. aut alijs peculiaribus missis. debet cō-
cubinariū etiā curatū suū ad celebrādū inducere. nec sibi i extremis
vt cōiter fieri solet tricesima. vt ipse faciat aut ꝓpleat ꝓmittere. cum
ibi ex nulla ꝓte debitū excusans aut legitima necitas ꝓcurrat.

¶ Tercio. Dubia sunt interpretāda in meliōre ꝓtē. Et de q̄libz
ꝓsumendū est bonū. vt ꝓz ꝓ. q. vij. sancimꝝ. q̄ cū dubiū sit
de ꝓcubinario an vere ꝓnitēs existat. videt q̄ idoneus minister debet
at. iudicari quare absqz ꝓcō videt posse. ad celebrādū induci.